

2021

4. ÇEYREK RAPORU

TÜRKİYE'NİN

TASARRUF EĞİLİMLERİ

ARAŞTIRMASI

ING

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması

ING Türkiye

1. GİRİŞ/3

1.2 Türkiye'de Bireysel Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nı Niçin Yapıyoruz/3

2. ELDEKİ VERİLER NE SÖYLÜYOR/4

2.1. Tasarruf Sahipliği/Nedenleri/4

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi/14

2.3. 2019 3. Çeyrek Sonuçları/17

3. METODOLOJİ/17

3.1. Amaç ve Yöntem/17

3.2. Demografik Bilgiler/18

3.3. Tasarrufun Tanımı/20

4. İLETİŞİM BİLGİLERİ/23

TÜRKİYE' DE BİREYSEL TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI'NI NİÇİN YAPIYORUZ?

Ülkemizde, tasarruf oranı bakımından dünyada alt sıralarda yer alıyor. Öte yandan yüksek oranlı sürdürülebilir büyüme için iç tasarruf oranlarının artması gerektiği biliniyor. Tasarruf artışını teşvik etmek için çeşitli ekonomik tedbirler tartışılıyor, bazı uygulamalar devreye sokulmaya çalışılıyor.

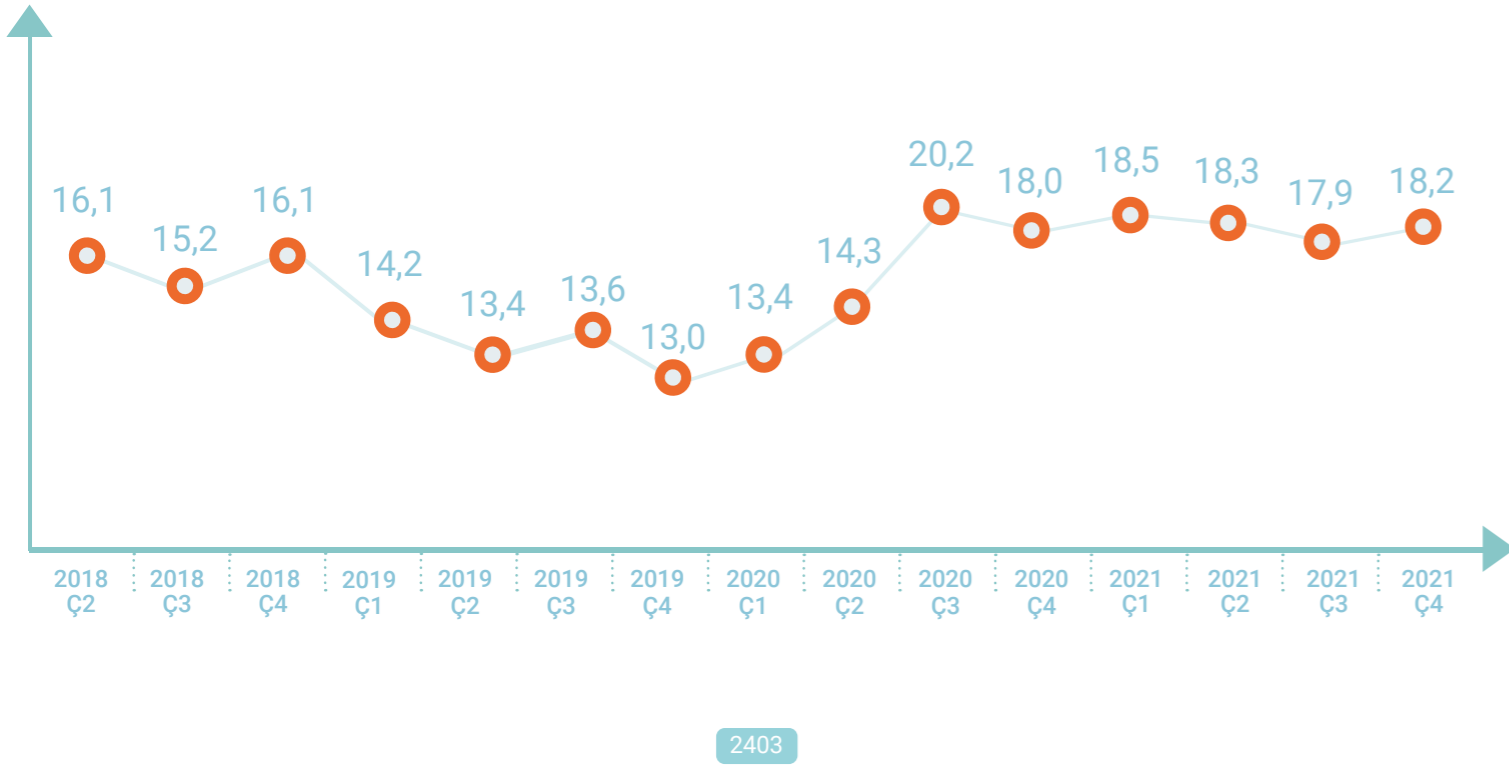
Bu süreçte tasarruflarla ilgili veri ihtiyacı da artıyor. TÜİK'in özellikle son yıllarda ekonomik konularla ilgili istatistik üretiminde ciddi gelişmeler sağladığı açık. Bununla birlikte tasarruf eğilimleri ve tasarruf düzeyi hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunu söylemek zor.

T.C. Merkez Bankası ve BDDK tarafından yayınlanan bankacılık sistemi içindeki tasarruflara ilişkin veriler önemli bir boşluğu doldurmakla birlikte, ülkemizdeki 'ortalama birey'in geliri ve tasarrufları arasındaki ilişkiyi bir trend olarak izlemek, bu konudaki araştırmacılara ve politika yapıcılara katkı sağlayacaktır.

İşte bu araştırmayla, ülkemizdeki 'ortalama birey'in tasarruf yapıp yapmadığı, tasarruf yapma veya yapmama nedenleri, en çok kullanılan tasarruf araçları, bireysel gelirler, aylık tasarruf oranı ve nakte dönüştürülebilir tasarruf miktarı 3'er aylık bazlarda düzenli olarak incelenmektedir. Amaç, ülkemizde tasarruflarla ilgili bilgi ihtiyacına katkı sunmaktır.

2.1. Tasarruf Sahipliği Oranı

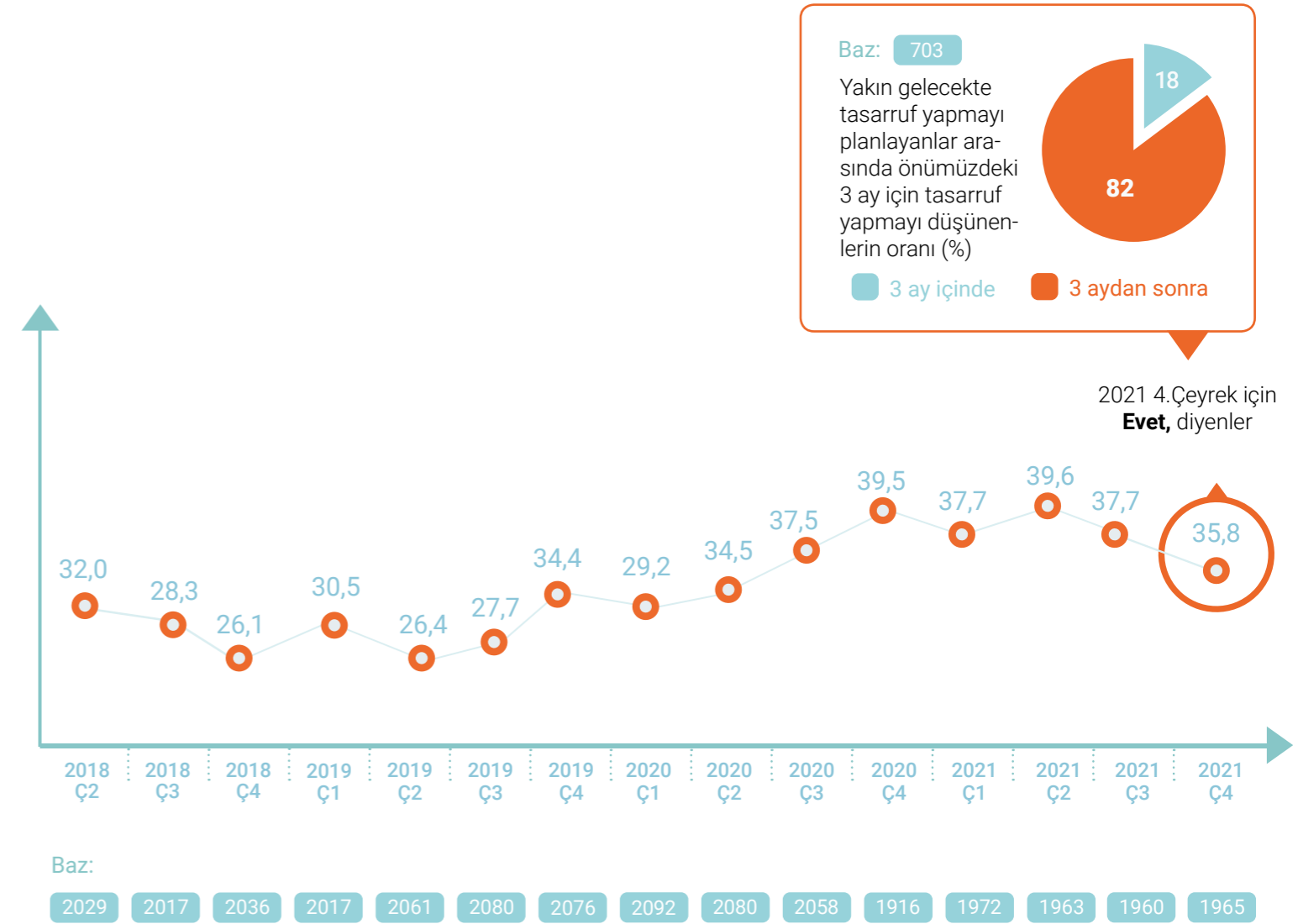
Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

- Tasarruf sahipliği 2021 yılının her çeyreğinde benzer oranda. Bireylerin %18.2'si tasarruf sahibi.

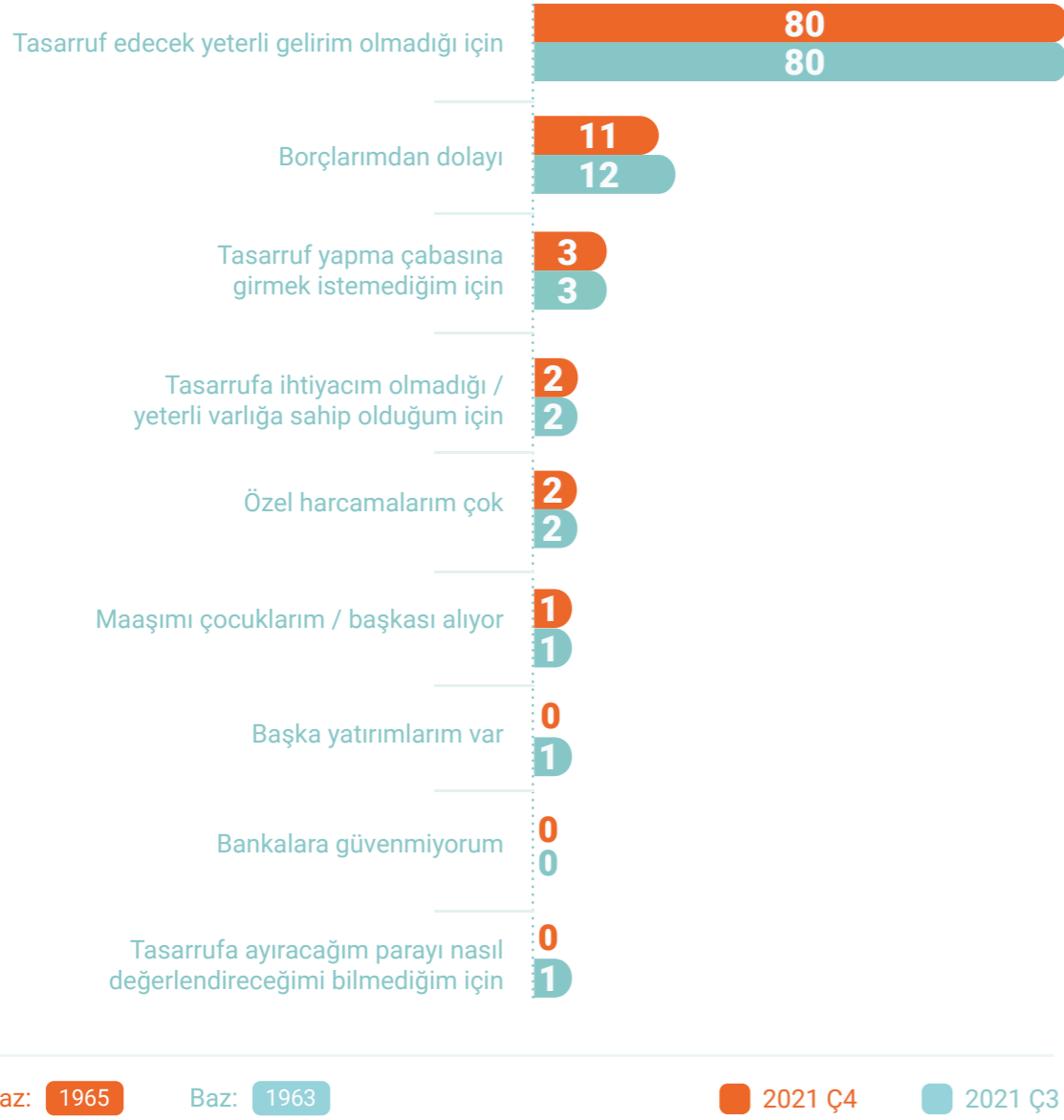
YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı 2021 4. çeyreğinde de düşmeye devam ediyor.
- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında ise önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı %18'e yükselmiş. Bir önceki çeyrekte bu oran %14'tü.

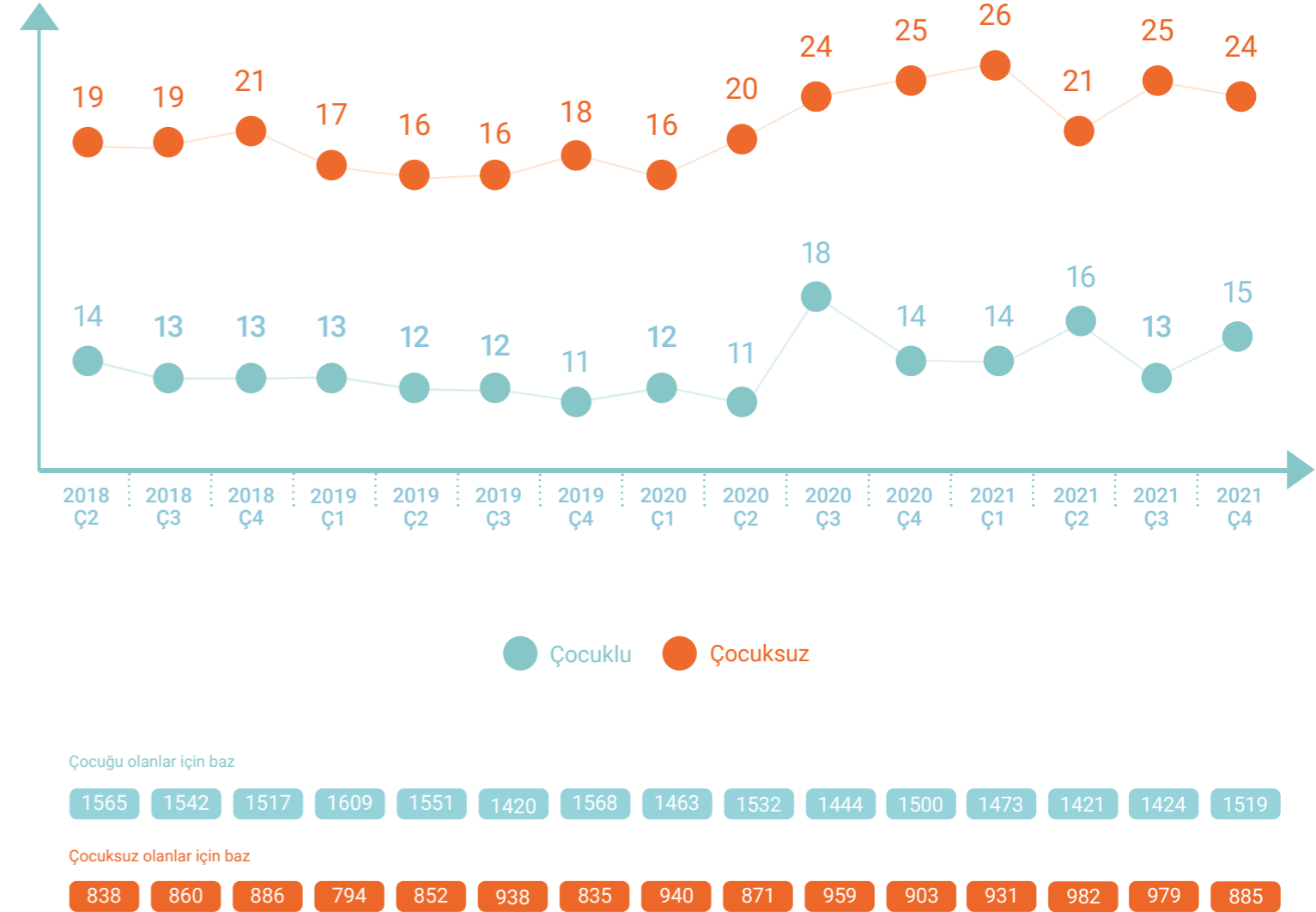
TASARRUFU OLMAYANLARIN TASARRUF EDEMEME GEREKÇELERİ

- Tasarrufu olmayanların, tasarruf edememe nedenleri bu dönem de bir önceki dönem ile aynı. Tasarruf edecek yeterli gelirin olmaması en temel neden (%80).

ÇOCUKLU VE ÇOCUKSUZ BİREYLERDEKİ TASARRUF SAHİPLİĞİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

- Yılın son çeyreğinde çocuksuz bireylerin tasarruf sahibi olma oranı bir önceki dönemle benzer oranda devam ediyor. Çocuklu bireylerde ise bir önceki dönem görülen düşüş bu çeyrekte tekrar yükseliyor.

YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR / ÇOCUKLU & ÇOCUKSUZ

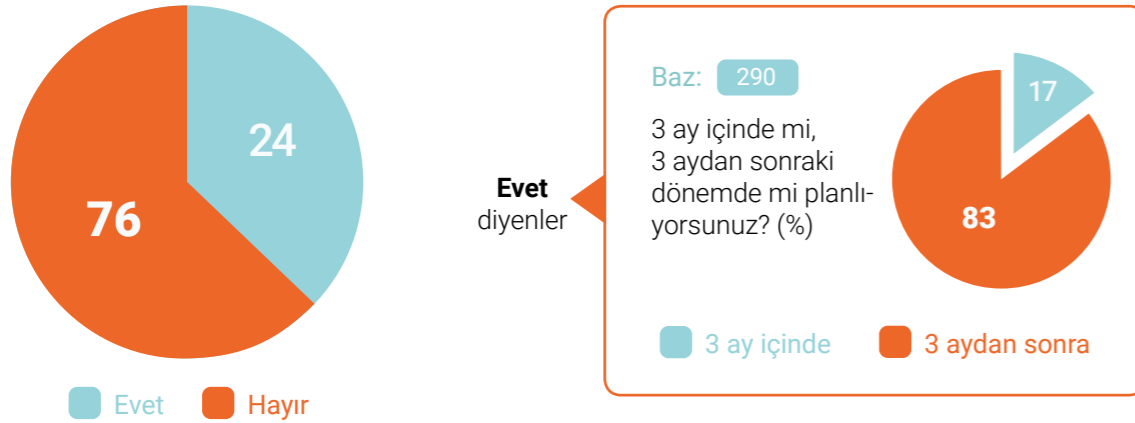
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Baz: 1291 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

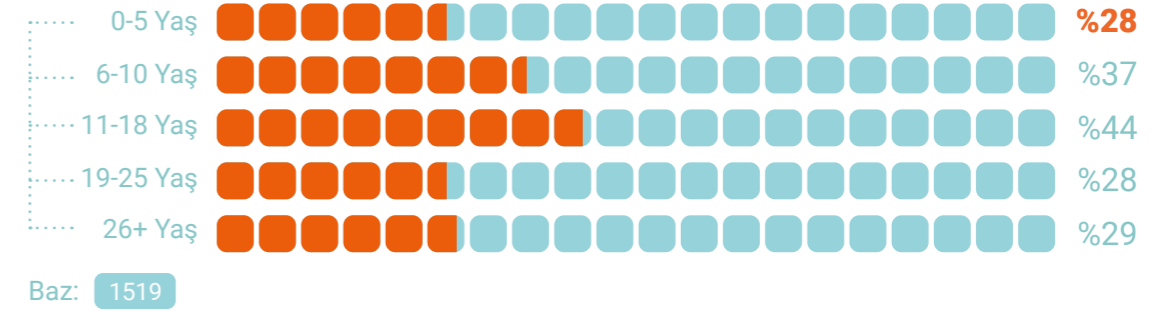
Baz: 647 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

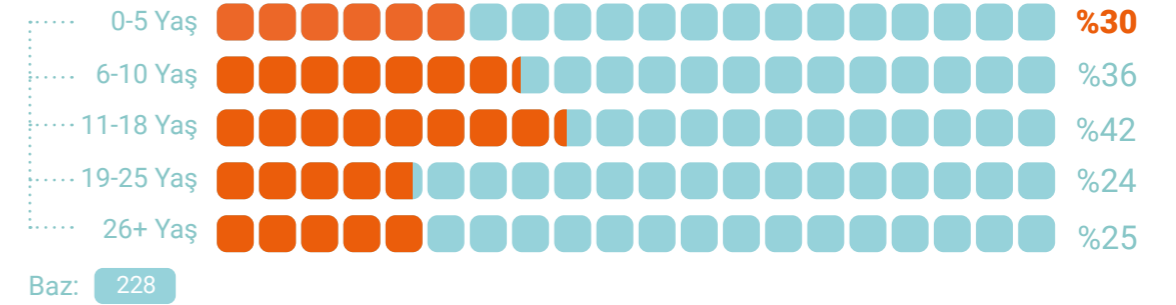
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** yakın gelecekte tasarruf yapma niyeti 2021 3. çeyreği ile aynıdır. **Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin** tasarruf yapma niyetleri çocuklu bireylere göre daha yüksek.
- **Çocuklu bireylerden tasarruf etmeyi planlayanlar** arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bu dönem 2 puan artarak %19 seviyesine çıkarken. **Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında** gelecek 3 ay içinde tasarruf planlayanların oranı ise bu dönem %17.

ÇOCUKLU BİREYLERDE ÇOCUK YAŞLARI

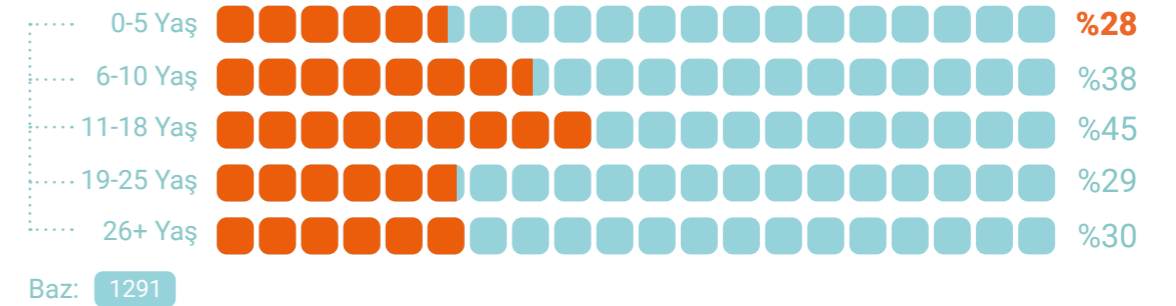
Toplam Çocuklular

Tasarruf Sahibi Çocuklular

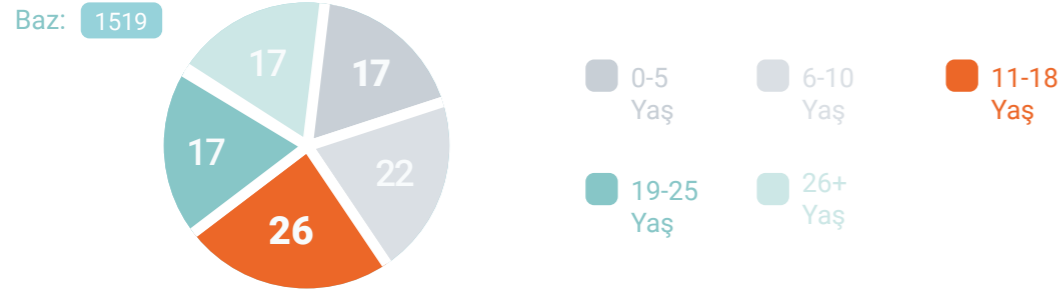
Tasarruf Sahibi Olmayan Çocuklular

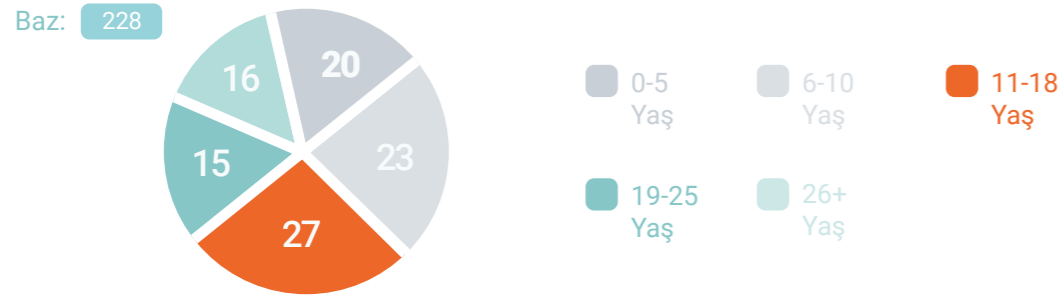
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%44). Bunu 6-10 yaş (%37) takip ediyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında da en yüksek pay 11-18 yaş (%42) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise yine en büyük grubu 11-18 yaş grubu (%45) oluşturuyor. Bu grupta 19 yaş üstü çocukların oranı tasarruf sahibi çocuklu bireylerin çocuklarının oranından 5 puan daha yüksek.

ÇOCUKLARIN YAŞ DAĞILIMI

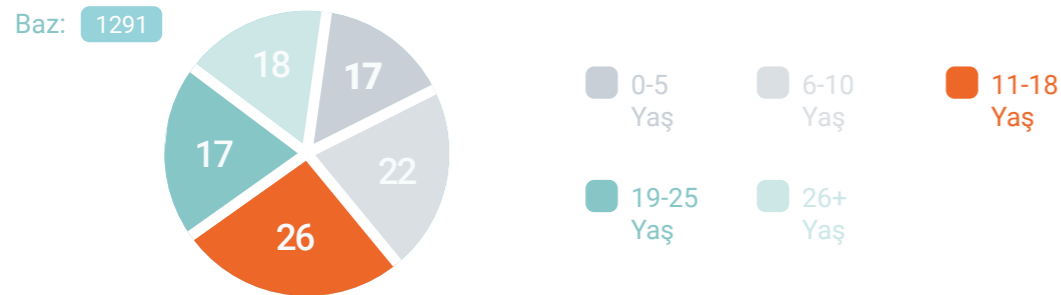
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

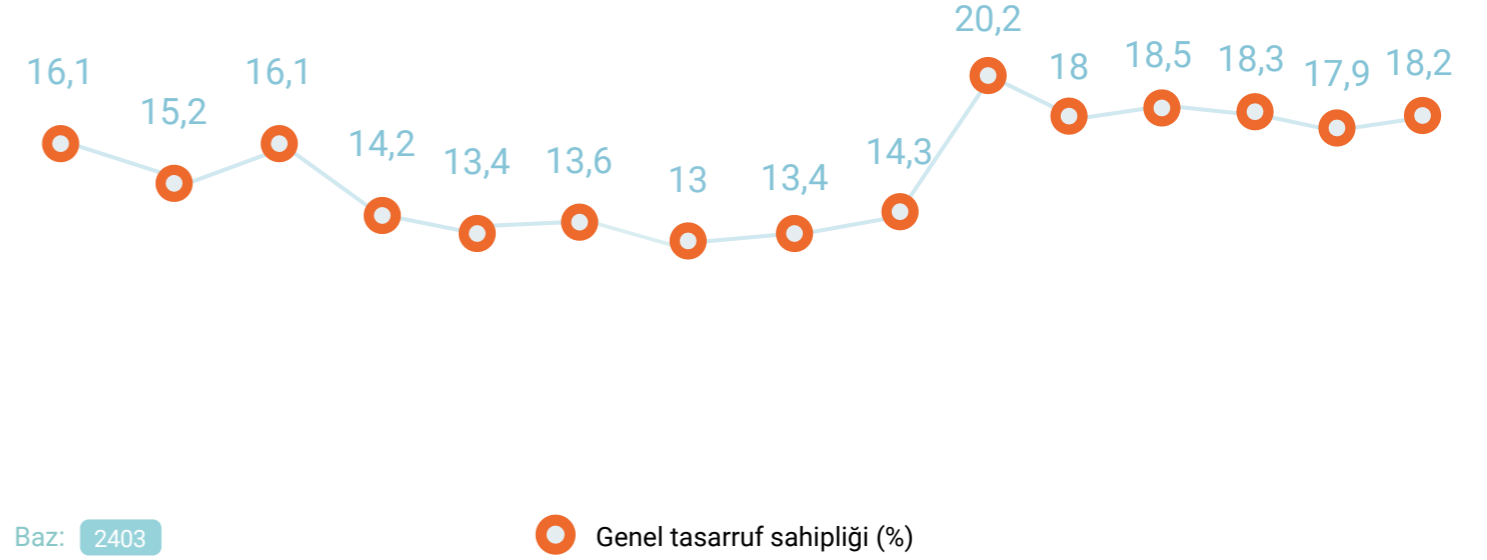

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

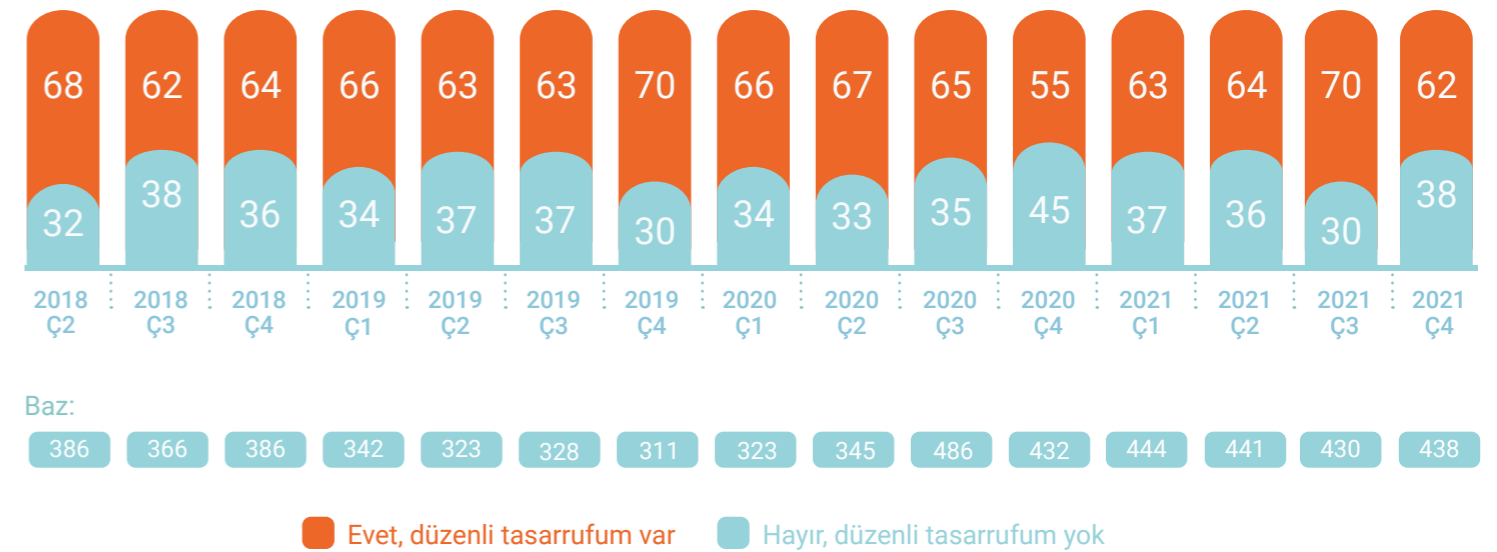

- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımında 6-10 yaş grubunda 3 puanlık artış (%22 vs %19), 19-25 yaş grubunda da 3 puanlık düşüş (%17 vs %20) tespit edilmiştir.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında 0-5 yaş grubunda 2 puan (%20 vs %18) ve 6-10 yaş grubunda 7 puan (%23 vs %16) artış söz konusu. 11-25 yaş grubu çocukların oranında ise düşüş var.
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında oranlar arasında ise yaş grubunda 2 puanlık artış, 19-25 yaş grubunda ise 3 puanlık düşüş gözlenmiştir.

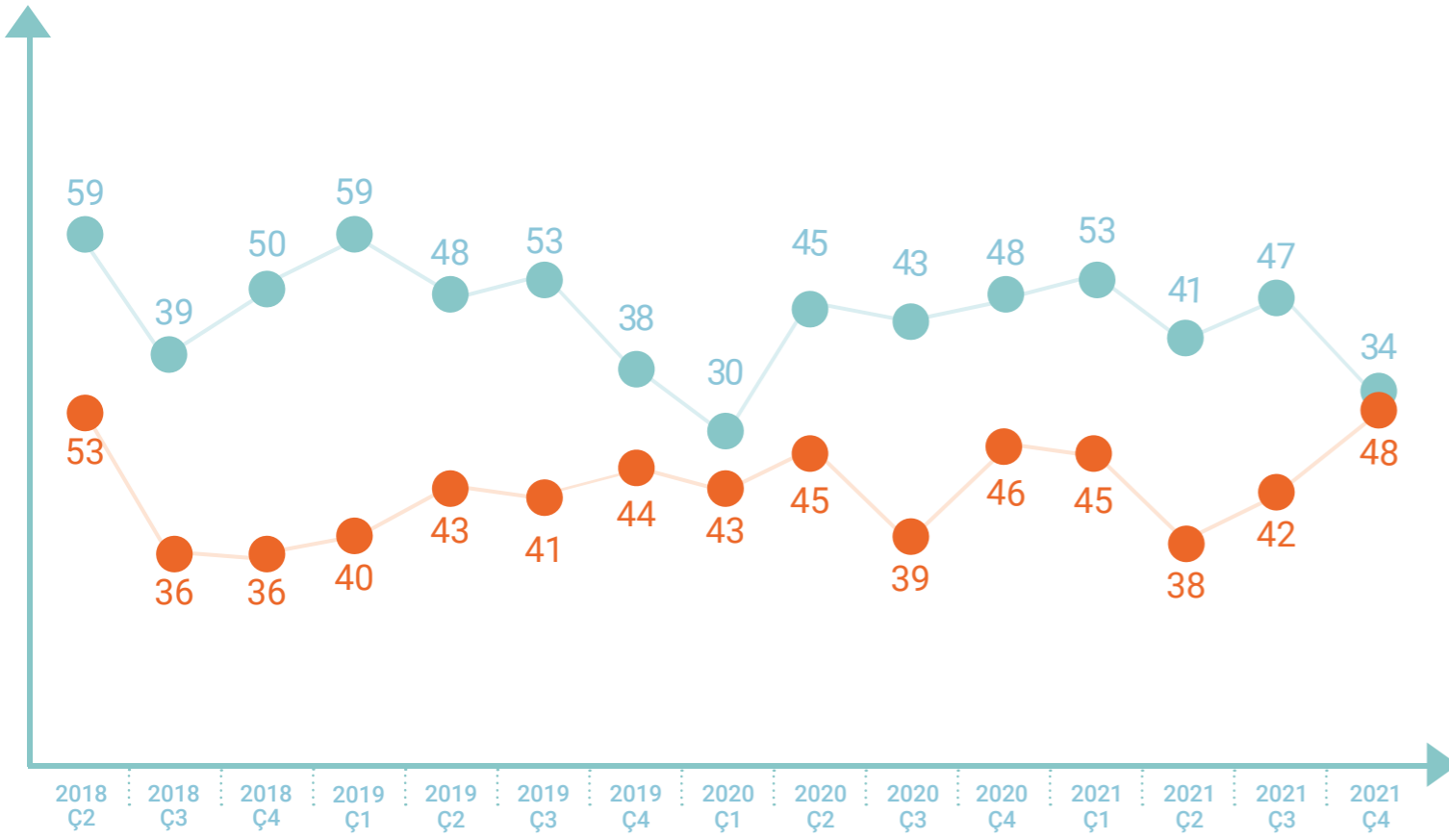
TASARRUF YAPMAK ASLINDA BİR ALIŞKANLIK

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

Düzenli Tasarruf Yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi (%)

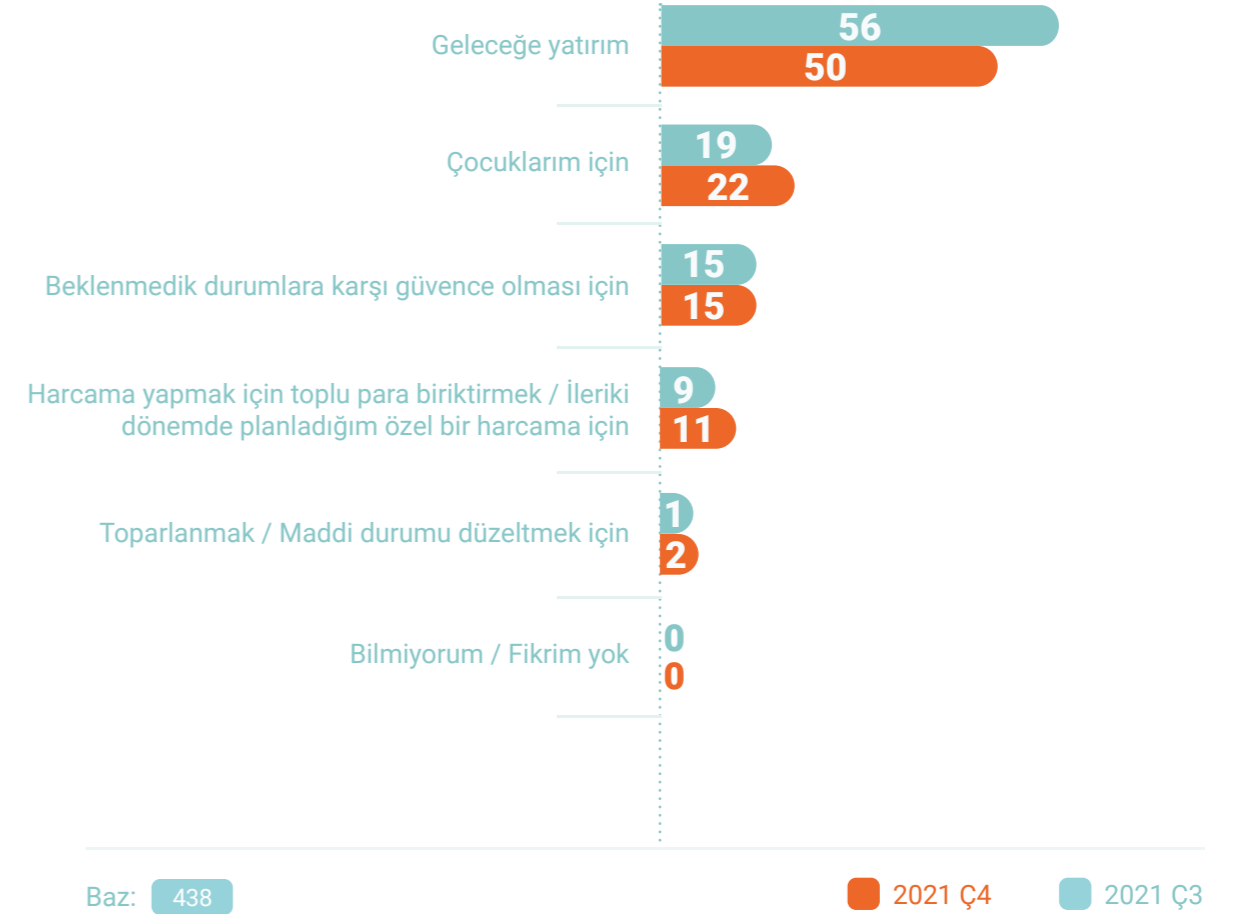
Baz:

143 125 97 112 102 113 154 181 155 126 137 126 137 127 166

- Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı (%)
- Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi (%)

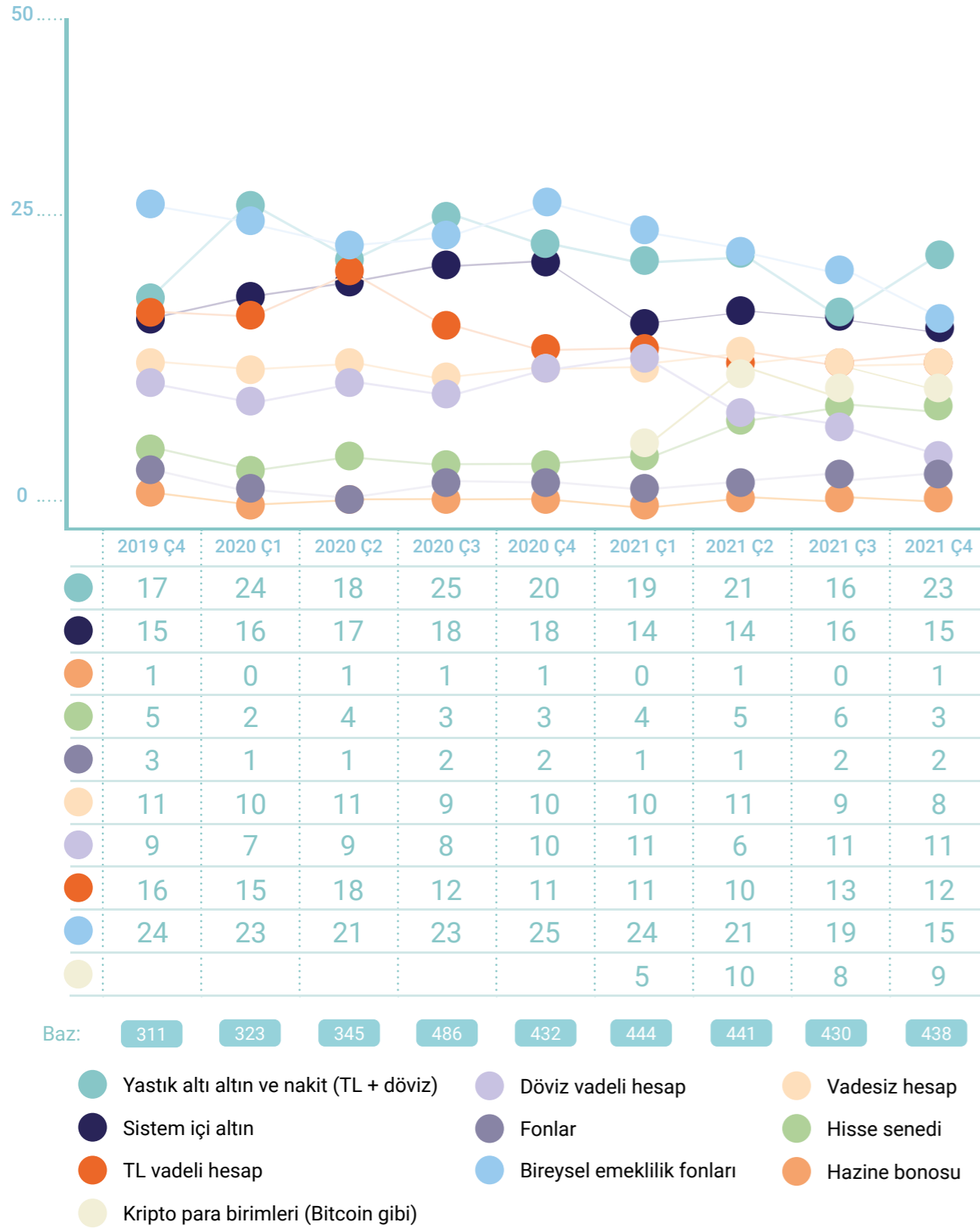
- 2021 dördüncü çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların oranı bir önceki döneme göre oldukça gerilemiş durumda. Düzenli tasarruf yapmayanlar arasında ise;** son 3 ay içerisinde tasarruf yapanların oranı bir önceki döneme göre 6 puan artarak %48'e yükselirken, önümüzdeki 3 aya yönelik tasarruf yapma niyetinde çok keskin bir düşüş görülüyor.

TASARRUFU OLANLARIN TASARRUF YAPMA GEREKÇELERİ

- 2021 4. çeyrekte geleceğe yatırım gerekçesi 6 puan düşerek 2. çeyrekteki seviyeye gerilemiş. «Çocuklarım için» gerekçesi ise 3 puan artsa bile hala 2. çeyrekteki oranın altında.

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

“Yastık altı altın ve nakit” tercihi bu dönem 7 puan artarak 2021 senesindeki en yüksek oranına ulaşmış.

BU DÖNEM ALTIN SEVİYELERİ ÖNCEKİ DÖNEMLE BENZER SEVİYELERDE KALMIŞTIR

%	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4
Sistem dışı ve sistem içi altın+sistem dışı nakit (TL veya döviz)	38	33	35	31	38
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	11	12	13	9	12
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	18	14	14	16	15
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	9	7	8	6	11

Baz: 432 444 441 430 438

2021 dördüncü çeyrekte **sistem içi veya dışı altın veya diğer değerli taş ve metal hesabında** 7 puanlık artış görülüyor. Bu artış özellikle sistem dışı yastık altı döviz veya TL (nakit) ve altın veya diğer değerli taş ve metal yatırımdan geliyor.

2021 4. ÇEYREK SONUÇLARI

- Tasarruf sahipliği oranı 2021 yılının dördüncü çeyreğinde de bir önceki dönem ile benzer seviyededir. %18,2 değerindedir.
- Tasarruf sahiplerinin yaş dağılımı incelendiğinde bir önceki dönemde 8 puanlık düşüş yaşanan 35-44 yaş grubunda bu çeyrek tekrar 4 puanlık bir artış görülüyor. (%20 vs %16). 55 yaş üstünde ise geçen dönemde de olduğu gibi bu dönemde de yine artış görülüyor (%18 vs %16). 4. çeyrekte tasarruf sahipliği 18-24 yaş grubunda düşüyor.
- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bu dönemde de 2 puan azalarak %37,7'den %35,8'e geriliyor. Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı bu dönem tekrar artarak %14'ten %18'e çıkıyor.
- Çocuksuz ve çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği oranları arasındaki fark 2021 dördüncü çeyrek döneminde biraz azalsa da yine de 9 puanlık fark var. Çocuklu bireylerdeki tasarruf sahipliği bu dönem 2 puan artıyor (%15 vs %13).
- Tasarruf sahibi olanlar içerisinde düzenli tasarruf yapanların oranında 8 puanlık keskin bir düşüş görülüyor (%70 vs %62). Düzenli tasarruf yapmayanlar nezdinde ise son 3 ayda tasarruf yapma oranı yükselirken (%48 vs %42) önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf yapma eğilimi ise düşüyor (%34 vs %47)
- Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «geleceğe yatırım» unsuru liderliğini yine sürdürüyor ama bu dönem bu gerekçede 6 puanlık bir düşüş var. (%50 vs %56). «Çocuklarım için» gerekçesi öne çıkan diğer bir gerekçe. Bu neden bu dönem 3 puan artıyor (%22 vs %19).
- Bu dönemde de «kimseye muhtaç olmamak için» unsuru yine ilk sırada belirtilen sebep ancak geçen döneme göre bu sebebin belirtilme oranında 3 puanlık düşüş var (%49 vs %52). İkinci sıradaki «emekliliğimde/yaşlılığımda zor durumda kalmamak» unsurunda da bir önceki çeyreğe göre 3 puanlık bir gerileme görülüyor (%29 vs %32).

- Geçen dönem %50 oranında belirtilen «ani sağlık sorunları için» kenarda para biriktirme nedeni bu dönem %31'e kadar gerilerken, en önemli neden olarak %42 ile «Zor zamanlar» için tasarruf yapma belirtiliyor.
- «Çocukları için tasarruf yapanların» alt gerekçeleri arasında «çocuklarımla geleceğe yatırım» unsuru geçen çeyrek ile benzer oranda belirtiliyor. 2021 ikinci çeyrekte önemli bir artış görülen eğitim masrafları gerekçesi ise 2 puan azalsa da (%51 vs %53) bu dönemde de öne çıkan diğer bir neden.
- 2021 4. çeyrekte tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında «Yastık altı altın ve nakit» tercihi 7 puan artarak 2021 senesindeki en yüksek oranına ulaşmış.
- Genel olarak tasarrufu olmayan bireylerin, şayet tasarrufu olsaydı tercih edecekleri araçların başını 4 puan artışla yine «yastık altı altın ve nakit» çekiyor (%29).

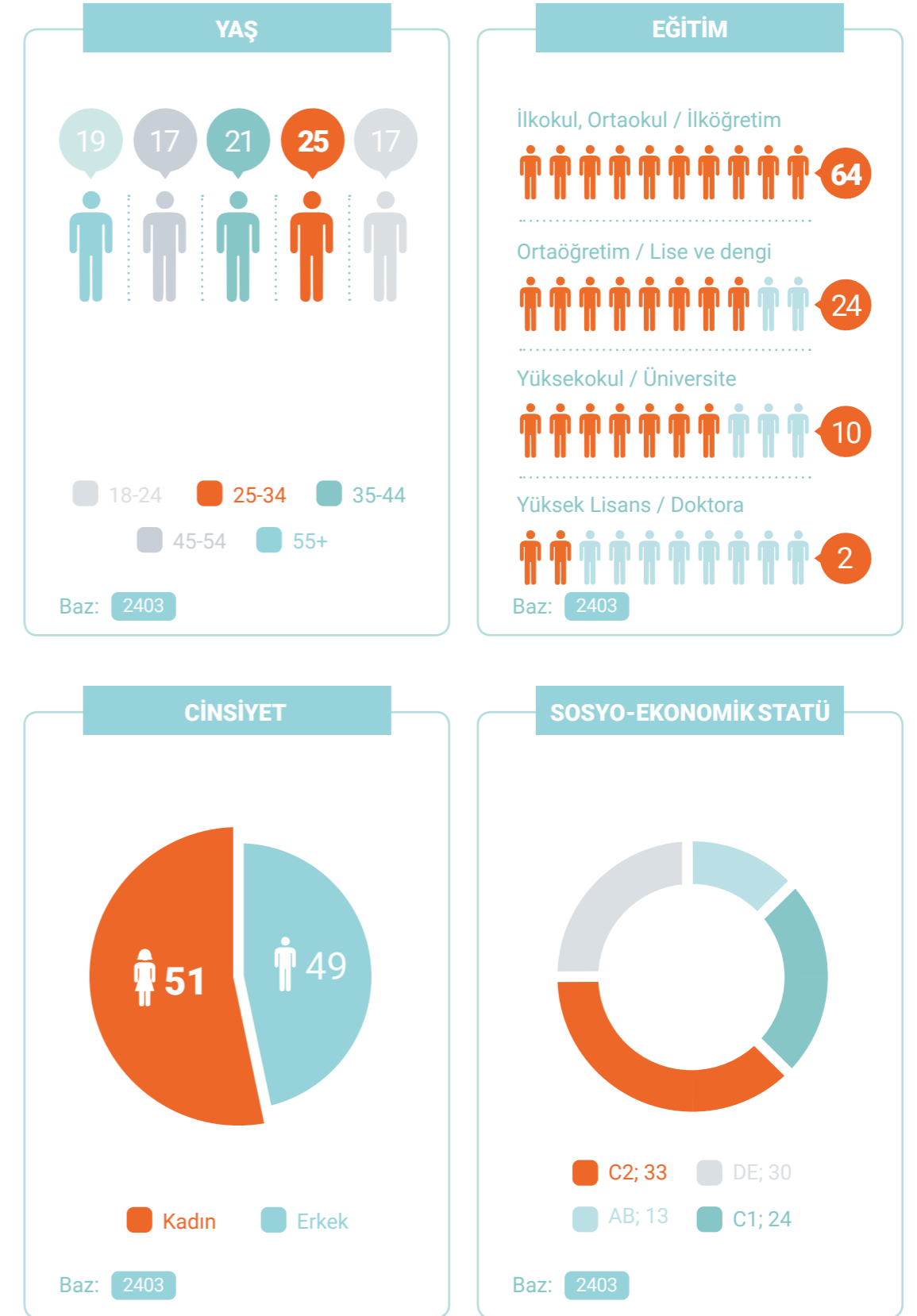
AMAÇ VE YÖNTEM

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

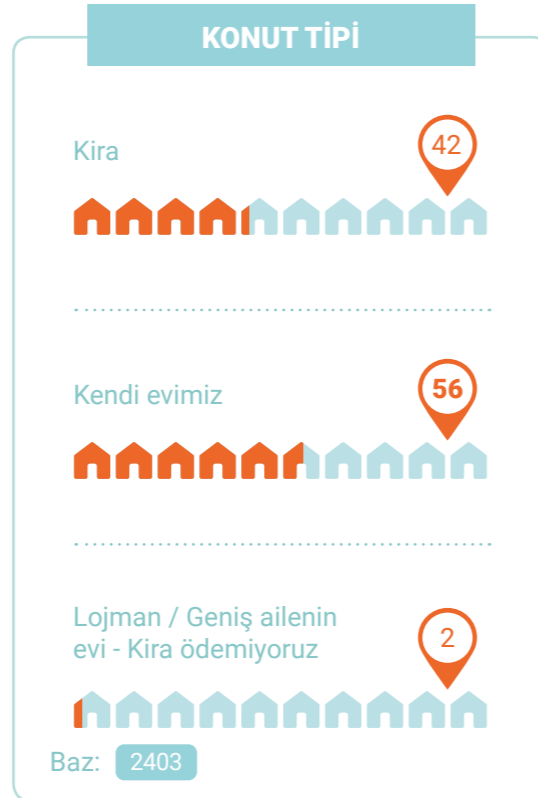
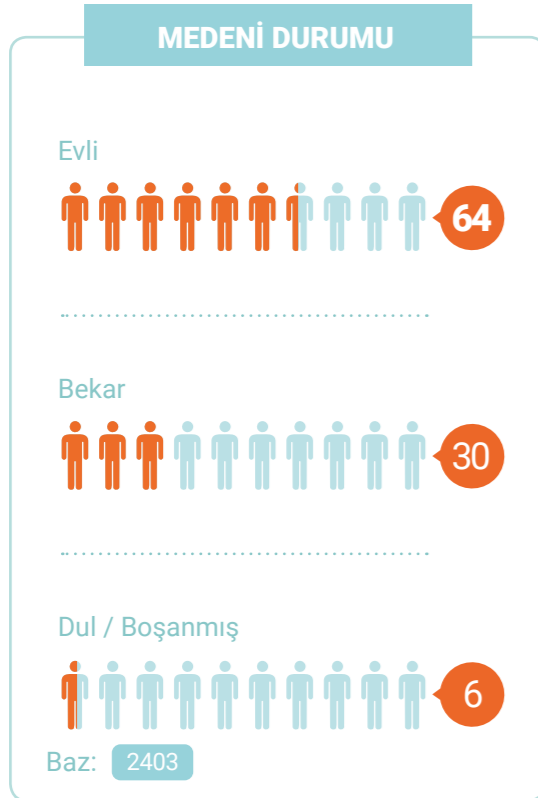
Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 4. ÇEYREK

DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 4. ÇEYREK

TANIM

Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle "sarf edilmeyen" anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanma yan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

4. İletişim Bilgileri

info@tasarrufegilimleri.com

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması, ING Türkiye girişimi ile hayata geçirildi. Saha araştırması ise IPSOS tarafından yapılmaktadır.

ÖNEMLİ AÇIKLAMA:

"Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir."

2021
4. ÇEYREK RAPORU